

„kranjsko“ zvezo bi bili radi pritegnili tudi nekatere goriske posojilnice, kar je pa nezmisel. Da bi se pa Goričani sami svoje „zvezo“ ustanovili, bode šlo težko, ker imajo še premalo posojilnic. Pri kranjski Zvezi je znabiti od 30—40 posojilnic. Osnovati se je nameravala še „Zveza domačih posojilnic in gospodarskih zadrug“, katero društvo pa ni v življenje stopilo, čeravno menijo nekatere kranjske posojilnice, da so udi tega društva, ki ga še ni.

Osnovalo se je pa društvo „Gospodarska zveza“ v Ljubljani, ki hoče pospeševati razvoj gospodarskih zadrug in posojilnic in ima že 44 članov. — Ako ne bi Slovenci imeli s svojimi 140 posojilnicam vred skup že kacic 200 gospodarskih, pridobitnih in konsumnih zadrug, mislil bi si človek lahko, da so nekatera narejena društva odveč, da so ustanovljene le v strankarske politične namene, kakor se je sicer prvotno znabiti tudi nameravalo. Ali ker imamo tako ogromno število zadrug in ker se utegnejo še nove osnovati, imela bodo vsa tri društva, vse tri „Zveze“ („slovenska“ v Celji, „kranjska“ in „gospodarska“ v Ljubljani) dovolj dela, in nijedni „zvezi“ ne bode treba segati v delokrog druge. Treba je samo, da se delokrog vsake „zveze“ po medsebojnem dogovoru pravilno določi gledé na dejanske potrebe teh zadrug in gledé na prava politična načela, katere moramo Slovenci vedno pred očmi imeti. V ta namen naj se vrhovno vodstvo nad slovenskimi posojilnicami pripozna „slovenski Zvezi“ v Celji; vrhovno vodstvo nad vsemi drugimi, t. j. nad nadenarnimi (gospodarskimi in dr.) zadrugami naj se pripozna pa „gospodarski Zvezi“ v Ljubljani, ki ima že po pravilih pravico, svoj delokrog razširiti po vseh avstrijskih deželah.

Ker je pa že 140 slovenskih posojilnic, ne more samo Slovenska Zveza vseh nadzorovati; zato naj se vse tiste kranjske posojilnice, katere so že zdaj pri „kranjski Zvezi“, prepusté v varstvo poslednjemu društvu, katero naj bi pa pospeševalo in podpiralo tudi „Slovensko Zvezo“ v Celji, zlasti v obziru njenega literarnega delovanja. Enako naj bi „gospodarska Zveza“ podpirala „slovensko Zvezo“ v literarnem pogledu in naj bi vsa tri društva izdajala leto za letom obširen letopis vseh slovenskih gospodarskih zadrug.

Tudi bi bilo dobro, da bi ta društva med letom izdajala časnik, kakoršnega potreba se je poudarjala na prvem občnem zboru „gospodarske Zveze“, in kakoršnega je pred leti izdajala „slovenska Zveza“ sama. Tak časnik bi nadomestoval tudi „Izvestja Centralne posojilnice slovenske“, ki je itak le začasno podjetje, dokler se kaj boljšega ne ustanovi.

Obrtniške raznoterosti.

— C. in kr. intendancija 3 voja je naznanila trgovski in obrtniški zbornici izkaz o približni potrebščini preskrbovalnih predmetov za dobo 1898/99. Podrobni razglasi se bodo objavili v „Laibacher Zeitung“ in „Slov. Narodu“. Ustmena pojasnila o načinu oddaje predmetov, o izvršitvi kupčije se lahko dobe pri preskrbovalnih magacinih v Gradcu,

Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju ter pri vojni intendanciji v Gradcu. Dobaviti je: pšenico, rž, oves, kruh, seno, razno slamo, mehka in trda drva, premog, koaks. Izkaz približne potrebščine se lahko tudi vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Avstrijski Lloyd v Trstu. Parobrodna družba avstrijskega Lloyda je z dnem 1. junija 1898. znižala vozino za več predmetov kakor: za papir vsake vrste 5% normalne tarife v Angleško Indijo, papir v zavojih in zabojih, izvzemši cigaretni in svilni papir od 5—20%, in tiskarniški papir v zavojih 20% v Levanto, jeklo, gips, cement, fižol, moko, krompir, potašo, surovo železo, žebelje i dr. 30% v Levanto, Indo-Kitajsko in Japonsko. Natančna okrožnica se lahko vpogleda tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Dobava oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo. C. kr. domobransko ministerstvo namerava dobavo raznih oblačilnih in opravnih predmetov zagotoviti potom javne konkurence. Med temi so tudi: konjski repovi, jopice, spodnje hlače, podkvice, kuhinjsko posodje, sekire, šotorni kolčki, krampi, lopate, konjska česala, konjske odeje, napojne golide itd. Ponudbo je vložiti do 30. junija 1898. pri omenjenem ministerstvu. Razglas obsezaajoč splošne pogoje in seznam dobavljajočih predmetov se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.



Kmetijstvo.

Agrarno gibanje na Nemškem.

(Konec.)

V predidajočih člankih smo podali dijagnozo tiste bolezni, katera je prouzročila dandanašnje agrarno gibanje. Iz dijagnoze ni težko spoznati, s katerimi zdravili se da ozdraviti v kmetijstvu nastala bolezen. Kmetovalcem, kateri se bavijo z gospodarstvom ali kateri stanujejo v hribih ter potrebujejo pašnikov, se da pomagati s tem, da se naredi konec bureaukratiškim sitnostim gozdnih uradnikov, da vlada že neha, vsako stvar presojudi z gozdnofiskališkega stališča in se vedno in povsod ozirati samo na želje aristokratiških lovcev, ki bi kmetu najraje vgrabili vse gozde in pašnike. Malim posestnikom je njih davčno breme olajšati in poskrbeti je, da dobe kak postranski zaslužek, kjer to ni mogoče, naj se organizuje izseljevanje v koloniji in naj se parcelirajo veleposestva, kjer pa so posestniki le zategadelj v stiski, ker so njihova posestva preveč obremenjena, tam naj vlada pospešuje kreditne zavode, da bode zadolženim posestnikom laglje nositi njih bremena in se jih s časoma popolnoma iznebiti.

Tistim posestnikom in veleposestnikom, kateri so prouzročili agrarno gibanje, kateri pa so večinoma tako zadolženi, da njih dolgovi niso v nobenem razmerju z vrednostjo njihovih posestev, tistim sploh ni možno pomoči. Država bi jih mogla bankerota samo na ta način obvarovati, da proti plačevanju primerne a skromne sustentacije prevzame njih posestva in jih razdeli na manjša kmetstva. Varnostne carine, s katerimi bi si ti zadolženi posestniki najraje pomagali, pa niso primerno zdravilo. Dva znamenita ekonoma, konservativni Rudolf